

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष २, अंक २१]

बुधवार, ऑगस्ट ३, २०१६/श्रावण १२, शके १९३८

[पृष्ठे ६, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ३८

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक ३ ऑगस्ट २०१६ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :-

L. A. BILL No. XXXIX OF 2016.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA MOTOR VEHICLES TAX ACT.

सन २०१६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३९.

महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.

१९५८ चा
६५.

ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनासाठी, महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम यात आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या सदुसष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :-

- (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र मोटार वाहन कर (सुधारणा) अधिनियम, २०१६, असे म्हणावे. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.
- (२) तो, राज्य शासन, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, नियत करील अशा दिनांकास अंमलात येईल.

(१)

सन १९५८ चा
अधिनियम क्रमांक
६५ याच्या कलम
२ ची सुधारणा.

२. महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “मुख्य अधिनियम” असा करण्यात येईल) आला आहे), याच्या कलम २ मधील खंड (१) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :— १९५८ चा ६५.

“(१अ-१) “उपकर” याचा अर्थ, कलम ३ ब अन्वये बसविलेला उपकर, असा आहे;”.

सन १९५८ चा
अधिनियम क्रमांक
६५ यामध्ये कलम
३ब समाविष्ट
करणे.

३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३अ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

रस्ता सुरक्षा
उपकर बसविणे.

“ ३ब. राज्य शासनाने वेळोवेळी अधिसूचित केल्याप्रमाणे, राज्यात नव्याने नोंदणी केलेल्या वाहनांच्या आणि राज्यामध्ये कायमस्वरूपी स्थलांतरित झालेल्या वाहनांच्या संबंधात, कलम ३ अन्वये बसविलेल्या कराच्या १० टक्क्यांहून अधिक नसेल इतक्या दराने अतिरिक्त कर म्हणून असा उपकर बसविण्यात येईल व तो वसूल करण्यात येईल.”.

सन १९५८ चा
अधिनियम क्रमांक
६५ याच्या कलम
११ ची सुधारणा.

४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ११ मध्ये, पोट-कलम (४) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

“(५) कलम ३ब अन्वये बसविलेल्या व वसूल केलेल्या उपकराचा विनियोग, मोटार वाहन १९८८ चा अधिनियम, १९८८ याच्या कलम २१५ च्या पोट-कलम (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रस्ता सुरक्षा ५९. कार्यक्रमांशी संबंधित प्रयोजनांसाठी, करण्यात येईल.”.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ याचे कलम २१५ ची पोट-कलमे (२) व (३) यांमध्ये, राज्य रस्ता सुरक्षा परिषद आणि जिल्हा रस्ता सुरक्षा समित्या घटित करण्याची तरतूद केली आहे. उक्त अधिनियमाच्या कलम २१५ च्या पोट-कलम (४) मध्ये, अधिनियमाची उद्दिष्टे लक्षात घेता, राज्य शासन विनिर्दिष्ट करील त्याप्रमाणे, परिषद व समित्या ह्या राज्य सुरक्षा कार्यक्रमाच्या संबंधातील अशी कार्ये पार पाडतील अशी तरतूद केली आहे.

२. राज्यामध्ये रस्ता अपघातांची वाढती संख्या लक्षात घेता, उक्त परिषदेने व समित्यांनी, अपघातांची संख्या कमी करण्याकरिता अधिक प्रभावी उपाययोजना करण्याची आवश्यकता आहे. उक्त प्रयोजनांसाठी, स्वतंत्र रस्ता सुरक्षा निधी निर्माण करणे इष्ट वाटते, या निधीत राज्यामध्ये नव्याने नोंदणी होणाऱ्या किंवा राज्यात कायमस्वरूपी स्थलांतरित होणाऱ्या वाहनांवर उपकराच्या स्वरूपात अतिरिक्त मोटार वाहन कर बसवून त्याद्वारे वसूल केलेल्या रकमांचा समावेश असेल. या प्रयोजनासाठी, महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियम (१९५८ चा ६५) यामध्ये यथोचित सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

३. या निधीचा वापर, रस्ता सुरक्षेसंबंधातील कार्यासाठी करण्यात येईल असेही प्रस्तावित करण्यात आले असून त्यामध्ये इतर गोष्टींबरोबर, पुढील बाबींचाही समावेश असेल,—

(क) रस्ता सुरक्षेच्या संदर्भात, भारत सरकारने जारी केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांची अंमलबजावणी करणे ;

(ख) रस्ता अपघातांचे विश्लेषण करण्यासाठी आणि सुधारात्मक उपाययोजना सुचविण्यासाठी समर्पित रस्ता सुरक्षा कक्षाची स्थापना करणे ;

(ग) सर्व परिवहन कार्यालयांमध्ये वाहन चालक लायसनचे नवीकरण करतेवेळी, उजळणी पाठ्यक्रम आयोजित करण्यासाठी रस्ता सुरक्षा प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना करणे ;

(घ) वाहनांची तपासणी करण्यासाठी सर्व परिवहन कार्यालयांमध्ये रोधक चाचणी मार्गिकेचे बांधकाम करणे आणि सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविणे ;

(ङ) रस्ता सुरक्षेच्या कामाचे पर्यवेक्षण करण्यासाठी रस्ता सुरक्षा पथकाची स्थापना करणे ;

(च) भरारी पथकांसाठी सीसीटीव्ही कॅमेरे, स्पीड गन, श्वास विश्लेषक यंत्र, इत्यादीसारखी उपकरणे पुरविणे ;

(छ) राष्ट्रीय, राज्य महामार्गांवरील आणि प्रमुख जिल्हा मार्गांवरील, विशेषतः अपघातश्रवण जागा ओळखण्यासाठी रस्ता पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा करणे ;

(ज) आवश्यकता असेल तेथे तेथे उड्डाण पूल/खाली पूल यांवर रस्त्यांचे बांधकाम करणे ;

(झ) राज्य महामार्ग व प्रमुख जिल्हा मार्ग यांवर यथोचित चिन्हे लावणे ;

(त्र) मुद्रित व इलेक्ट्रॉनिक प्रसार माध्यमांमार्फत रस्ता सुरक्षेबाबत जनजागृती कार्यक्रम, अभियान आयोजित करणे ; आणि स्थानिक स्तरावर जनजागृती कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्यांच्या नियंत्रणाखालील जिल्हा रस्ता सुरक्षा समित्यांना अधिकार प्रदान करणे, त्यांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करणे ;

(ट) राज्यातील सर्व शाळा व महाविद्यालय यांमध्ये रस्ता सुरक्षा कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी फिरती वाहने पुरविणे ;

(ठ) सूचना मिळण्याजोगी वाहतूक व्यवस्था विकसित करणे व तिला चालना देणे ;

(ड) रस्ता सुरक्षेसंबंधात सुधारणा करण्यासाठी आवश्यक वाटतील अशा इतर उपाययोजना हाती घेणे.

४. वरील उद्दीष्टे साध्य करणे हा या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,

दिनांक २ ऑगस्ट २०१६.

दिवाकर रावते,

परिवहन मंत्री.

वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे जापन

या विधेयकात, वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहेत :—

खंड १(२) .— या खंडान्वये, हा अधिनियम ज्या दिनांकास अंमलात येईल तो दिनांक **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे नियत करण्याचा अधिकार, राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

खंड ३ .— महाराष्ट्र मोटार वाहन कर अधिनियमात, नवीन कलम ३ब समाविष्ट करणाऱ्या या खंडान्वये, राज्यात नव्याने नोंदणी केलेल्या वाहनांच्या आणि राज्यात कायमस्वरूपी स्थलांतरित झालेल्या वाहनांच्या बाबतीत, कलम ३ अन्वये बसविण्यात येणाऱ्या कराच्या १० टक्क्यांपेक्षा अधिक नसेल, इतक्या दराने अतिरिक्त कर म्हणून बसवावयाच्या उपकाराचा दर, अधिसूचित करण्याचा अधिकार, शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे, वर नमूद केलेले प्रस्ताव हे सामान्य स्वरूपाचे आहेत.

वित्तिय ज्ञापन

विधेयकाच्या खंड ३ मध्ये, राज्यात नव्याने नोंदणी केलेल्या वाहनांवर आणि राज्यात कायमस्वरूपी स्थलांतरित झालेल्या वाहनांवर उपकर बसविण्याची तरतूद करण्याच्या हेतूने, नवीन पोट-कलम ३ब समाविष्ट करण्याची तरतूद केली आहे. अधिनियमाच्या कलम ११ मध्ये नवीन पोट-कलम (५) समाविष्ट करणाऱ्या विधेयकाच्या खंड ४ मध्ये अशी तरतूद केली आहे की, कलम ३ब अन्वये बसविलेल्या व वसूल केलेल्या उपकराचा विनियोग मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ याच्या कलम २१५ च्या पोट-कलम (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रस्ता सुरक्षा कार्यक्रमांशी संबंधित असलेल्या प्रयोजनांकरिता करण्यात येईल. उपकर बसवून त्यामार्फत गोळा केलेल्या रकमेचा समावेश ज्यात असेल असा स्वतंत्र निधी निर्माण करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

२. या विधेयकाचे अधिनियमात रूपांतर झाल्यावर, उक्त प्रयोजनांसाठी यावयाचा अशा, राज्याच्या एकत्रित निधीमधील आवर्ती व अनावर्ती खर्चाची अंदाजित रक्कम देणे या टप्प्यावर शक्य नाही.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ अन्वये राज्यपालांची शिफारस

(महाराष्ट्र शासन, विधि व न्याय विभाग, आदेशाची प्रत)

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ याच्या खंड (१) व (३) अन्वये महाराष्ट्राच्या राज्यपालांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तींचा वापर करून, ते महाराष्ट्र मोटार वाहन कर (सुधारणा) विधेयक, २०१६ विचारात घेण्याबाबत महाराष्ट्र विधानसभेस शिफारस करीत आहेत.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक ३ ऑगस्ट २०१६.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.